

‘LIBER 2003’-ri BURUZKO TXOSTENA

Bilbo, egoitza, 2003-X-08

*Ricardo Badiola Uriarte,
argitalpen eragilea*

*Jon Artza Bikandi,
banaketa zerbitziburua*

Liber 2003, Feria del Libro Iberoamericano, Madrilen egin da, urriaren 1etik 4ra, Juan Carlos I erabilera anitzeko Erakustazokan. Ordutegia, goizeko hamarretatik arratsaldeko zazpiak arte izan da eta jarraiko babesleak izan ditu: Hezkuntza, Kultura eta Kirol Ministerioa, liburu, artxibo eta biblioteca Zuzendaritza; Kanpo merkataritzarako Espainiar Institutua; Madrileko Autonomia Erkidegoa, Arte Kontseilaritza; Madrileko Udala; CEDRO eta Madrileko Editoreen Elkarteak.

Euskaltzaindiko argitalpen zerbitzu eremua bertan izan da, estatu eta herrialde desberdinetako beste seiehun eta piku argitaletxerekin batera: Madril (Ministerioa, *Boletín Oficial del Estado*.... eta abar), Andaluzia, Kanariar Irlak, Katalunya, Castilla-León, Euskal Herria, Extremadura, Galizia (Xunta), Aragoia, Israel, Grezia,... editorial partikularrak ere izan dira: Anaya, SM, Desclée de Brouwer, Edelvives, EDEBE, ECU, Giltza,... Gonbidaturiko Estatuak: Eslobakia, Txipre, Estonia, Hungaria, Letonia, Malta eta Polonia. (Hurrengo urtean Europar Batasunean integratuko direnetatik, gehienak.)

* * *

LIBER 2003 ondoren, urriaren 7tik 12 bitartean, Frankfurt am Main hirian egin ari da liburu azoka erraldoia. Azoka bion gertutasuna- denbora aldetik- aprobetxatuz, batez ere Hegoameriketako argitaletxeek, leku biotan izateko, behin, bidaiaturik aprobetxatzen dute.

* * *

Euskaltzaindiak, *Institut d’Estudis Catalans*-ekin eta *Consello da Cultura Galega-rekin* (Real Academia Galegaren ekoizpena oso urria baita) parte-hartu du. Stand-aren titularra Euskaltzaindia izan da eta besteak, ordea, «co-espositor» gisa aritu dira. Koordinazio eta administrazio lan guztia Euskaltzaindiko ordezkariak egin dute, besteak beste dirua jartzera mugatuz. Erakunde bi hauekin joateko arrazoi nagusiak, honako hauek izan dira:

- Alde batetik, hiru akademiok, batera, gure lan eta fruituen berri eskaini nahi genion azokara zetorkeen orori; hots, erakundeen lanen zabalkundea erakutsirik.
- Bestalde oso aukera bikaina iruditu zaigu, jarduera antzekoan gabiltzan erakundeok elkarren berri izateko eta elkarrengandik zerbait ikasteko eta dakiguna hobetzeko.
- Eta, zalantzarik gabe, hirurok batera joanik, merkeago irteten zaigulako.

* * *

Euskaltzaindiak 1.585 euro ordaindu du stand-a alokatu eta zerbitzuak kontratazogatik. Noski, ordainketa hiru erakundeen artean egin da. *Institut*-eko ordezkaria, Manuel Pascual, egun bitan izan da azokan. *Consello*-ko langile edo ordezkariak agertu ere ez da egin. Euskaltzaindia ordea, irailaren 30tik urriaren 4arte izan da bertan. Jakina, stand-a hornitze eta batze lanak ere Euskaltzaindiko ordezkariak egin behar izan dute.

Euskaltzaindiko ordezkarien ustez, aurrikusitako helburuak egoki, agian, uste baino hobeto bete dira. Instituzioaren lanen zabalkundea, oso aproposa izan da eta gure arteko harremanak ere, sendotu dira. Akats bakarra *Consello*-koak ez direla etorri eta ezin izan dugu beraien lana ezagutu. Institut-eko ordezkariarekin, ordea, harremana hestu eta onuragarria izan da, eta egun ditugun proiektu eta erronken berri eman ostean, etorkizunean, gure arteko elkarlana sendotzeko konpromezua hartu dute.. Horrela gauzak, Man(u)elek hurrengo urteari begira, hainbat proiektutan parte-hartzeko gonbita luzatu dio Euskaltzaindiari.

Euskaltzaindiak bere editorial fondotik jarraikook erakusgai izan ditu, alegia: *Euskera* agerkaria, ARAUAK, Iker bildumatik: azken bi edo hiru liburuki; Hiztegietaatik: R.M. Azkuerena, *Hitz-elkarketa*, *Voces alavesas*, *Orotariko Euskal Hiztegia*, Gramatikak, Hizkuntza Atlasaren *Antologia*, Izendegiak, Onomasticon Vasconiae bildumatik laupabost, Literatura bildumatik: B. Etxepare, Axular, A. De Poza, Ubillos, I. Leizarraga, R.M.Azkue: *Cancionero Popular Vasco*, J.B. Gamiz Ruiz de Oteo, Antoine d' Abbadie; Literatura sariketakoak: (Bilbao Bizkaia Kutxa-Euskaltzaindiaren artekoak); Euskararen Lekukoak bildumako azken-azkenak; Jagon bildumakoak; Katalogoak: *Argitalpenen Katalogoa* (kutxa bi edo ehun bat ale banatu dira stand-era hurbildu diren bisitarien artean); argitalpen solteak: *Euskararen Liburu Zuria*, *Hitz egin* metodoaren irakurgai zenbaitzuk, Pedro de Yrizarren *Morfología del verbo auxiliar* (hauetarik azken bi edo hiru), Madrilako Ministerioak argitaraturiko *Euskaltzaindia* liburukia eta beste zenbaitzuk

* * *

Bestalde, Stand-aren inguruan Erakundeak kaleraturiko argitalpenen harpidetza-orriak, *Katalogoak*, Informatikari-teknikariak diseinaturiko posterrak eta abar izan dira ikus eta eskuragai.

Arlo komertziala dela eta, zera azaldu, azoka hau ez dela komertziala. Durangoan, adibide bat jartzearen, saltzaile-erosle harremana da nagusi eta horretaz aparte kultur eskaintza ugari izaten da haren inguruan. Nolabait esateko, Durangokoa kul-

turalagoa dela, esan daiteke. LIBER, ordea, profesional-profesionala da. Arloko sektore desberdinak: banatzaileak, argitaletxeak, fotokonposizio etxeak, inprimategiak, liburudendak, e. a. batu eta elkarlanean aritzea da helburua. Ideia bat izateko: Durangoko Azokako profesional eguna, baina askoz dimentsio handiagokoa, alegia, demagun bost bider handiagoa.

Eta, salmentei dagokienez esan, argitaletxe gehienek ez dituztela bertan argitalpenak saltzen Stand-etan. Eta azokan dituzten langileak, azokarako soilik hitzartuak/kontratatuak dira eta, gehienek, ez dute produkzioaren berri, beraien helburua promozionatzea baita. Argitaletxe txikiagoak bai saltzen dute. Euskaltzaindiak liburu banaka batzuk baino ez ditu saldu: *Euskal izendegia* ale bi eta *Haizearen hegaletan* ale bat. Euskaltzaindiaren lanaren zabalkundea egin asmoz, ehun bat *Argitalpenen Katalogoa* banatu dira, berau Bilbao Bizkaia Kutzak finantziatua, beti ere interesa agertu dutenen artean eta herri-aginte eta argitaletxeetako arduradunen artean eta baita fotokonposizio eta inprimategi zenbaitzuren artean ere.

Euskaltzaindiko stand-era hainbat jendeak jo du argibideen bila: Arauak, Pertsonaizenak, Toponimia eta abarri buruzko itaunak eginez; euskara ikasteko metodoez galdezka; euskal gramatikako aditzaz, hiztegegintzaz, sariketei buruz, euskal entziklopediez, euskararen jatorriaz, bibliografiaz... eta abar luze batez galderak eta proposamenak eginik. Eta hurbildurikoen artean aipatzekoak dira: Israelgo Enbaxadore-ordezkoa eta hebraieratik gaztelania eta ingelesera testu itzultzaile burua, Letoniako olerkari ospetsu bat, Poloniako stand-ekoak, Asturiaskoak, Andaluziakoak, Aragoikoak, *El Correo Español*, *El Mundo*, *El País*... egunkarietakoak.

Argitalpenei dagokienez, esan, nagusiki *Haizearen hegaletan* argitalpenari buruz agertu dutela jakinmina. Hurrengo egunotan, argitalpen honen zabalkunde zabalagoa egin asmoz, zenbait hartu-eman izan ditugu. Horretaz gain, eta Azokan Euskal Herriko stand gutxi zeudelako edo, jendea Euskaltzaindiko standera hurbiltzen zen, hizkuntza eta hizkuntzaz landa, beste hainbat gauzari buruz itaunak eginik.

* * *

Bestalde, bai preinpresio edo fotokonposizio saileko eta bai inprimategietako eskaintzak egitera hainbat merkatal etxek jo dute Euskaltzaindiko stand-era.

Eta elarkidetzaz edo kolaborazio eremuan aipatzekoa da *El Correo* egunkari-taldeko merkatal sailak Euskal Autonomia Erkidegoko entziklopedia egin-sortu-egunera-tu eta haiek egunkariarekin batera banatzeko eskaintza ere egin zutela gaineko egun batez Erakundera joko dutelarik aginduz.

Aste honetan zehar –urriak 6-8–, Azokaren lehenengo emaitzak jaso dira, Madril-en izandako bisitari bik eskariak egin dizkigutelarik. Horrekin batera, *Institut*-eko ordezkariekin harremanetan eta elkarlanean jarraitzen dugu, beti ere gure eguneroko jarduna hobetu asmoz.

* * *

Balorazio orokor bat egiterako orduan, esan, LIBER 2003 Azoka, benetan interresgarria iruditu zaigula. Azpiegitura aldetik oso ongi antolatua: dena txukun, argi eta garbi, standak ikaragarri bikain-erakargarriak, baliabide guztiak eskura, e. a. Hortaz

aparte topaleku bikaina iruditzen zaigu eta liburu munduan gabiltzanontzako, ikasteko aukera aparta. Beraz, hurrengo urtean, eta jakina ahal izanez gero, uste dugu komenigarria izango litzatekeela bertan izatea. Gainera, datorren urtean –2004an– LIBER 2004 Bartzelonan izanik, *Instituteko* langileak, bere burua eskaini du, Euskaltzaindiak aurreten egin duen bezala, antolamenduaren pisua eramateko. Euskaltzaindiak diru kopuru bat ordaintzeaz aparte, bere langileak, bertan, egun bat edo beste izatea aski litzateke.

* * *

Eta ostiral iluntzean, urriak 3, Euskaltzaindiko ordezkariak, Pedro Yrizar, euskaltzain ohorezkoa bisitatzera jo dute San Camilo eritexera, arnasa estua dela eta han baitzen gure Pedro. Euskaltzain ohorezkoak nahiz eta eri edo makal samar aurkitu Institutuziarekiko itaun mordoxka egin zien Erakundeari buruz, euskaltzain oso, ohorezko, urgazle... eta baita Euskaltzainburugoari buruz ere. Eta jakina galdetu zuen, nola ez, orain arte argitaraturiko liburuez aparte, *Morfología del verbo auxiliar* delakoaren *Índice / Aurkibidea* ea zertan den, zeren berak duela zortzi hilabete inguru originala eman baitzuen... Eta, Haren gogoa, euskal aditzarekiko ikerketa testu horiekin bukatu nahi baitu, daukan adina –93 urte– kontuan izanik. Ordezkarien erantzuna: Arabako Aldundi/Diputazioko Kultura Sailean, Bizkaiko eta Gipuzkoako kutxetan eta Iparraldeko instituzioetan diru-babesaren bila ari dela Euskaltzaindia, baina, oraingoz, Argitalpen Bazardeak onartua duen arren, babes ekonomikorik ez dela eskuratu.

* * *

Oharra: Euskaltzaindiko ordezkariak Institutuzioaren auto-furgonetan egin dituzte Madrileko joan-etorri eta Liber 2003 delakoaren inguruko bidaiak.